

Bilgenin Sofrası

– Erol AFŞİN · 07 Şubat 2013

Ey gönül gel gayriden geç aşka eyle iktida,
Zümre-i ehl-i hakikat anı kılmış mukteda.
Niyazî-i Mısri

Tarihçi yazar Orhan Toğrulca'nın yeni yayımlanan kitabı "Niyazî-i Mısri Bilge'nin Sofrası Aşk da Var İsyanda" Bilsam Yayınlarından çıktı. Daha önce Malatya'nın Siyasi Tarihi isimli kitabı bulunan Toğrulca'nın yeni kitabı Malatya'nın önemli bir simasına dikkatleri çekiyor. Bu biyografi çalışmasını Malatyalı bir yazarın yapmış olması Niyazî Mısri'ye vefa örneğinin göstergesidir.

Bu eseri ortaya çıkaran ise Malatya'da önemli projelere imza atan çeşitli konferanslarla bilgiye susamış dimağlara merhem olmaya çalışan Bilgi Yolu Eğitim Kültür ve Sosyal Araştırmalar Merkezi, yani kısaca BİLSAM'dır. Kitabın kapağı Osmanlı döneminden bir kesiti resmetmiş ve bizi geçmişe doğru yolculuğa sürüklercesine huzur veriyor. Kitabın ismindeki "Bilge'nin Sofrası Aşk da Var İsyanda" ise Niyazî-i Mısri'nin zorlu yollardan geçtiğinin işaretçisi oluyor.

Eserde Niyazî Mısri'nin doğduğu yere dair çeşitli bilgiler verilmiş. Daha sonra yaşadığı yerlerden bahsedilmiş. Mısır seyahatinden kısaca demeçler bulunan kitap, Evliya Çelebinin Malatya izlenimleriyle devam ediyor. Devrin sosyolojik olaylarını aktarması açısından da önemli bilgilere yer verilen eserde Niyazî Mısri'nin muhalif bir yapısı olduğunu öğreniyoruz. Bu sebeple defalarca sürgün edildiği bilgisine de yer verilmektedir. Bu sürgünlerden ikincisini Limni Adasında geçirdiği bilgisine rastlıyoruz. Burada bir not ekleyelim, Yunus Emre hakkında ve Niyazî Mısri hakkında çalışmaları olan Mustafa Tatçı'nın Limni'den Geliyorum diye bir eseri daha önce yayımlanmıştı.

Kitabın ilerleyen sayfalarında Mısri'nin mizacı hakkında bilgilere yer verilmiş. Ayrıca Niyazî Mısri'nin Hicivdeki ustalığına da dikkat çekilerek aşka, Allaha ve Peygambere dair şiirlerinden kesitler sunulmuş. Bunların yanı sıra toplumsal olaylara bakışını da şiirlerle süsleyen bir mizaca sahip olan Mısri'nin iki yüzlülük üzerine şu mısraları dikkat çekiyor:

"Riyâ ile bu halkı gel azıtma,
Ko tâc-ü hırka vü şâlı n'irdesin.
(İki yüzlülük ile bu halkı gel şaşırtma,
Bırak tâc, hırka ve şâlı ne edersin.) 79. Syf.

Farklı Dinlere Bakışı bölümünde, tasavvuf ehli olan Mısri'nin farklı dinlere nasıl baktığına dair şiirlerine yer verilmiş. Özellikle ikiyüzlülüğe olan öfkesini şiirlerinden anlayabiliyoruz. Yine şiirlerinde Malatya

sevgisine dair izlere rastlanmaktadır. Kitabın sonunda ise Niyazî Mısri'nin hangi eserlerinin olduğu belirtilmiştir. Devamında ise Niyazî Mısri'den sonra kendisi hakkında yazılan eserlerin neler olduğu ayrıntılı olarak verildiği görölmektedir. Yine günümüzde Mısri hakkında yapılan çalışmaların isimleri de not edilmiş.

1600'lü yılların toplumsal olaylarını anlayabilmek ve Niyazî Mısriyi bir nebze tanıyabilmek açısından kayda değer bir biyografi çalışması olduğunu belirtmek gerek. Bu eseri temin etmek isteyenler Malatya'da Bilsam Merkezini ziyaret ederek alabilirler ya da kitapçılardan temin edebilirler.

Not: Bu yazı Somuncubaba dergisi şubat 2013 sayısında yayımlanmıştır.